

LBRIS

We know
books

V.E.
SCHWAB

ÎN MIEZ DE
NOAPTE
SĂ NE
ÎNGROPĂȚI

Traducere din limba engleză de
ALEXANDRU SZOLLO

ARMADA

LBRIS

We know
books

MARÍA

(D. 1532)

Santo Domingo de la Calzada¹, Spania

1521

Văduva sosește într-o miercuri. María își amintește, fiindcă miercurea este zi de baie, iar părului ei îi ia o veșnicie să se usuce după ce a fost spălat și pieptănat. Își amintește, căci este cald pentru sfârșitul lui aprilie, iar ea stă pe un petic de pământ scaldat în soare, la marginea curții, sugând un sămbure de cireașă (una dintre primele din anotimp) și ținând o șuviță la lumină ca să vadă dacă părul i se închide la culoare sau este încă umed.

Mama Mariei spune că ea devine prea trufașă, dar, la urma urmei, tot ea o pune în fiecare săptămână să meargă la culcare cu lut în păr, ca să-i mai șteargă șuvițele țipătoare. Din câte își dă María seama, nu merge. Ba dimpotrivă, părul pare și mai deschis.

N-ar supăra-o într-atât pe mama Mariei dacă părul ar avea culoarea mierii, a pământului sau chiar a aramei, dar o nuanță atât de turbată de roșu este semn rău în ochii ei. Nu este o culoare caldă, ci este portocaliul fierbinte al focului deschis. Una pe care nu pare s-o poată stinge.

Ceva îi gâdilă Mariei fluierul piciorului. Un fir i s-a desprins din tivul rochiei și va trebui s-o roage pe mama ei să i-o repare. Mama ei este croitoreasă, iar degetele-i mici fac linii fără cusur. Mereu îi spune că șmecheria la cusut este să ai mâinile și inima răbdătoare, dar María a venit pe lume fără niciuna dintre astea. Se înțeapă mereu cu acul, se pierde cu firea și aruncă deoparte lucrul făcut pe jumătate. S-a născut fără stare, cum zicea taică-său. Ceea ce era bine pentru un fiu, dar rău pentru o fiică.

¹ Municipiu din sudul provinciei nord-spaniole La Roja (n.tr.).

María plimbă sămburele de cireaşă prin spatelul dinţilor, în timp ce trage de fir, destrămând puţin mai mult inima răbdătoare a mamei ei, când încep să bată clopotele de la biserică.

Şi deodată, ca un făcut, ziua devine mai interesantă.

Se ridică cu repeziciune şi porneşte desculţă pe drum, cu fusta încurcându-se în picioare. Se îndreaptă spre locul ei preferat de unde poate privi – pe grajdul lui Ines – dar descoperă că Felipe este deja acolo.

— Întoarce-te acasă! strigă el, în vreme ce ea urcă într-o căruţă, apoi pe ţiglele înclinate ale acoperişului. Aici nu este loc sigur!

Între ei este o diferenţă de doar trei ani – el are treisprezece, ea zece –, însă el a început să se poarte de parcă ar fi o distanţă de netrecut între ei, de parcă el ar fi deja om mare, iar ea doar o copilă, deşi el încă plânge când este trist sau când îl doare ceva, iar ea n-a mai plâns de când a murit tatăl lor.

— Serios, María, o muştră el, dar ea nu-l bagă în seamă, mijind ochii în lumina după-amiezii târzii, în vreme ce caravana intră în oraş.

María nu ştie să scrie sau să citească, dar ştie să numere. Aşa că numără caii pe măsură ce vin – şase, şapte, opt, nouă – şi a început să numere şi călăreţii, când o voce se răsteşte la ei:

— *Madre de Dios!*¹ Daţi-vă jos de-acolo până nu vă frângeţi gâturile!

Felipe se întoarce, aproape alunecând pe ţiglele lunecoase, dar María nu se sinchiseşte. Este doar Rafa, iar ea nu trebuie să coboare privirea ca să şi-l închipuie întocmai: cu mâinile în şolduri, cu capul dat pe spate, încruntându-se ca tatăl lor odinioară. Aşa cum a făcut fratele lor mai mare în ultimul an, de când i-a luat locul. De parcă asta era tot ce fusese tatăl lor: o pereche de umeri zdraveni, un maxilar încheştat, o voce aspră. Un loc pe care-l poate lua cu atâta uşurinţă.

— Acum! se răsteşte el.

Bravada lui Felipe pierde sub căutătura cruntă a lui Rafa, iar el coboară, târşându-şi cu grijă picioarele pe ţigle. María se ţine tare, doar ca să-i arate că poate, dar nu mai are ce vedea, căci caravana a ajuns deja după colţ, îndreptându-se spre oraş, iar ea îi dă ascultare şi sare, aterizând într-o băltoacă şi improşcându-şi fusta. Felipe este la fel de murdar, dar Rafa îşi îndreaptă toată puterea căutăturii încruntate spre ea şi numai spre ea.

¹ „Maica Domnului“, în lb. spaniolă, în original (n.tr.).

Înainte ca María să se ferească din calea lui parcă dănuind, el o apucă de umăr.

— Puteai să cazii.

— Scorneli, răspunde ea. Zburam!

— Nu-ţi văd aripile!

— Nu-mi trebuie aripi! spune ea, rânjind. Sunt *vrăjitoare*.

Era doar o glumă. Aşa i-a spus el săptămâna trecută, când a intrat şi a văzut-o stând lângă vatră, cu părul roşu vâlvoi, despletit, parcă vrăjită întru totul de flacăra.

Dar acum, în vreme ce vorba-i pleacă de pe buze, palma lui se ridică deodată şi o loveşte peste obraz.

Durerea este bruscă, fierbinte, dar lacrimile ce-i umplu ochii sunt de uluire şi de furie, căci, într-o clipă, îşi închipuie cum se repede la fratele ei, zgâriindu-l pe obraz cu unghiile-i scurte şi ascuţite, cu privirea întipărită pe faţa lui mutilată de semiluni însângerate.

Dar este un soi de furie sălbatică, iar María ştie că, astfel, nu s-ar alege decât cu o bătaie cu biciul, aşa că se hotărăşte, în schimb, să-i umple cizmele bune cu bălegar. Rânjeşte la acest gând, iar văzând-o, fratele ei pare să se tulbure şi mai tare.

Rafa clatină din cap.

— Du-te acasă, la mama, spune el, fluturând din mână, de parcă ea ar fi o pisică de pripas – o făptură vrednică doar să fie alungată.

Porneşte pe potecă, iar Felipe îl urmează în tăcere, precum o umbră. Cei doi băieţi se îndreaptă spre oraş, ca să iasă în întâmpinarea caravanei.

María îşi freacă obrazul şi-i urmăreşte plecând. Numără până la zece, apoi mută sămburele de cireaşă între dinţi şi muşcă din el cu atâta putere, încât îl despică.

Scuipă bucăţile rupte în pământ şi porneşte pe urmele lor.

Santo Domingo este un oraş binecuvântat.

Se află pe Camino de Santiago¹, pe drumul pelerinilor. María a fost mereu fermecată de oamenii care merg pe acest drum. Tatăl ei i-a spus că fac drumul pentru a se curăţi de păcate, iar când era mică,

¹ Este vorba despre celebrul pelerinaj de la Santiago de Compostela, pe ruta clasică Camino Francés, între Franţa şi Spania (n.red.).

își închipuia aceste păcate ca pe niște bolovani – bolovani grei, precum hoția, omorul sau abuzurile, fiecare destul de greu încât să apese trupul și sufletul. Maria se mira întruna de șirul neîntrerupt de nelegiuți care-și arătau pe față vina chiar în timp ce se străduiau să se căiască pentru ea.

Abia mai târziu i-a spus mama ei că nu toate păcatele sunt precum bolovani; că unele seamănă mai degrabă cu pietricelele. Un gând de rău. O inimă lacomă. Greutăți mici, cum ar fi lăcomia, pizma, jindul (lucruri care nu prea păreau a fi păcate, dar care se păreau a fi puse la socoteală). Și mai dezamăgitor a fost când Maria a descoperit că unii dintre cei care mergeau pe drumul pelerinilor nu se făceau vinovați de niciun păcat. Că fac drumul nu pentru a se căi pentru trecutul lor, ci pentru a-și asigura viitorul. Să ceară minuni, mijlociri sau, fie și numai să-și deschidă calea spre harul Domnului.

Acestea i se păreau Mariei cumplit de plicticoase, așa încât, ca să se amuze, s-a apucat să născocască păcate fiecărui călător.

În vreme ce caravana descarcă în piața orașului, ea hotărăște că bărbatul din față a furat o vacă de la o familie care, apoi, n-a supraviețuit peste iarnă.

Femeia din spatele lui a înecat un copil nedorit în baie, apoi n-a putut rămâne grea.

Bărbatul cu crucea roșie pe manta este cavaler în Ordin, care păstorește turma, dar Maria hotărăște că are soții risipite ca semintele pe drum, o dâră de păcate.

Bătrânul din spatele lui s-a rugat să-i moară nevasta, iar ruga i s-a îndeplinit.

Tânărul a ucis un om într-un duel.

Iar femeia în gri...

Femeia în gri...

Maria șovăie.

Nu-i vorba că o lasă închipuirea, ci că îi este greu să născocască o poveste când nu-i poate zări trăsăturile. Este înveșmântată în stofă, toată într-o singură nuanță, precum un pilastru tăiat dintr-o bucată de piatră sau un desen făcut în noroi. O nălucă înfășurată într-o rochie cenușie-închisă, o pălărie gri cu un voal gri prins în jurul burului, mâini cu mănuși din stofă asortată, în ciuda căldurii zilei noroase. Este o statuie, rece și decolorată, în ceata strălucitoare.

Maria ocolește piața până când dă peste Felipe. Privirea lui se îndreaptă iute către ea, iar el scoate un oftat de om sătul de lume.

— O să te bată Rafa cu bastonul.

— Dacă încearcă, îl mușcl! îi răspunde ea, în ciudă, arătându-și dinții sclipitori.

Felipe dă ochii peste cap, pare hotărât să n-o bage în seamă, dar ea îl înghiontește cu cotul în coaste.

— Ce vrei? șuiera el.

Ea arată spre femeie, întreabă de ce arată atât de ciudat, iar el îi răspunde în barbă că pare a fi văduvă, și că rochia pare a fi un soi de doliu.

Maria se încruntă. A mai văzut văduve pe drum. Niciuna nu arăta astfel.

Dar Felipe nu face decât să ridice din umeri, zicând că o fi franțuzoaică.

Încruntătura Mariei se adâncește, în semn de nemulțumire. Vrea s-o privească mai îndeaproape.

Clopotele au încetat să bată, iar orașul își vede de-ale lui.

Fiul brutarului vine cu niște pâini, hangiul cu pește sărat și bere. Sosește mama Mariei, care se arată dornică să cârpească orice gaură căpătată pe drum, lucru care-i dă o idee. Maria se strecoară înainte, croindu-și drum spre calul văduvei, în vreme ce un bărbat îi întinde mâna acesteia și o ajută să coboare. N-are nicio ranită, ci doar o lădiță mică din lemn pe care i-o dezleagă.

Când se scutură, conținutul îi sună ca niște zurgălăi. Maria se întreabă ce-o fi în ea.

Aproape ajunge lângă văduvă, și este pe cale s-o întrebe dacă are ceva ce trebuie croit, când văduva se întoarce spre ea. Nu distinge chipul femeii, din care se văd doar niște dăre din pricina voalului ei greu, dar a simțit fierbințeala privirii încruntate a lui Rafa de destule ori, încât să știe că privirea văduvei este îndreptată țintă spre ea. Iar Maria, care crede că nu-i este teamă de nimic – nici de ungherele întunecate ale curții pe timp de noapte, nici de înălțimea acoperișului grajdului, nici de păianjenii care se ascund în mormanul de lemn – se oprește în loc, cu vorbele preschimbate în pietre în gâtlee.

Privește țintă înapoi spre străină, uluită de simțământul care o copleșește. Fără îndoială, l-ar fi dat laoparte și și-ar fi văzut de drum, dar înainte să apuce s-o facă, Rafa îi pune mâna pe umăr, apoi este prea

târziu. Văduva se întoarce, alaiul se risipește, caii se îndreaptă către grajduri, oamenii către han, iar Maria se trezește mânăta cu asprime către casă.

Următoarea zi este călduroasă, luminoasă și fără nori.

Târziu de dimineață, caravana plecase deja, dar văduva nu. Calul ei deschis la culoare stă în grajdul de lângă han, unde ea rămâne în cameră, cu perdelele trase. Ceasurile trec, iar pe măsură ce trec, văduva nu cere nici apă, nici vin, nu primește mâncarea ce i se dă, până când unii ajung să se întrebe dacă vrea să devină sfântă. Dacă este într-adevăr cuvioșenie, sigur este de soiul cel mai puternic. Dacă este boală, nu vor să aibă de-a face cu ea.

Ceasurile trec, iar pe măsură ce trec, bârfa se întinde ca umbra, și spune cam așa:

Poate că-i bătrână.

Poate că este plăpândă.

Poate că are nevoie de odihnă.

Poate că este bolnavă.

Poate că drumul a fost prea lung.

Poate căldura...

Poate soarele...

Oamenii nu ajung la o înțelegere; știu doar că nu le place femeia. Se poartă cu ea de parc-ar fi o pacoste – un pachet aruncat de pe calul altui pelerin.

— Ce femeie-i aia care pleacă la drum de una singură? cărcotesc ei.

— Ce femeie-i aia care rămâne singură în urmă?

Răspunsul, bineînțeles, este o văduvă.

Dar mai este un cuvânt care pornește în urma acestuia, ca o șoaptă. (Vrăjitoare.)

Dar la urma urmei, o vrăjitoare n-ar merge într-un pelerinaj.

Oricare ar fi pricina, bărbații se îndepărtează de ea, dar femeile – astea au avut mereu o plăcere de-a bârfa – ajung la ușa văduvei în cursul zilei, petrec un ceas în odaia ei – pesemne pentru tovărășie – ca faptă de milostenie, sau numai ca să stea de vorbă; să aibă un prilej de-a afla pe unde a fost, încotro merge.

Maria se duce cu gândul la lada din lemn și se întreabă dacă văduva vinde ceva. Se întâmplă destul de des – pelerinii se poartă ca niște furnici: duc lucruri pe cărare, lăsând urme din alte locuri, precum dărele de noroi de pe tălpile picioarelor lor.

Mama ei țâțâie și îi dă un coș plin de lucruri proaspăt drese.

Nu-i place văduva, și de când a sosit, nu este în apele ei. Dar când Maria întreabă de ce, nu răspunde, ci doar își face cruce – un gest care-i stârnește curiozitatea Mariei, în timp ce ia coșul și pornește spre familiile Baltierra, Muños și Cordona.

Trece pe lângă Rafa la marginea curții și-l vede proptind gardul, care mereu pare, la un vânticel potrivit, aproape de prăbușire. El o privește încruntat în timp ce trece pe lângă el, iar ea știe că încearcă să afle ceva nelalocul lui. *Stai mai dreaptă, Maria. Fii curată, Maria. Fii mai smerită, Maria.* Ea zâmbește și face o plecăciune în trecere – un gest cu toată încărcătura unui blestem.

Ziua a început fierbinte, dar curând se apropie un șir de nori, iar când isprăvește de dus lucrurile mamei sale, cerul se învolbură a furtună.

Iuțește pasul, iar coșul, deja gol, îi atârnă dintre degete. Simte pe limbă gustul ploii. Străbate pâlcul de copaci ce se întinde ca un drum de-a lungul marginii orașului, mirându-se când unul dintre copaci se dă laoparte – iar Maria vede că nu-i nicidecum un copac, ci văduva.

Maria se oprește, cu răsuflarea rămasă între dinți.

Văduva are chipul descoperit, iar voalul este strâns în borul pălăriei. Maria privește țintă spre buclele de păr blond care i se văd căzând pe gât. Îi privește țintă obraji netezi, bărbia ascuțită, arcuirea lină a buzelor roz. Nu pare bolnavă, bătrână sau plăpândă. Ba dimpotrivă, pare mai tânără decât ar fi crezut Maria. Și de două ori mai frumoasă.

Lada din lemn stă lângă ea, în iarbă, cu capacul dat pe spate, cu conținutul sclipind în lumină. Ea descoperă cu dezamăgire că în ladă erau numai sticlute cu dopuri – și în niciuna dintre ele nu par să fie penă, sânge sau oase.

Văduva se lasă în genunchi la baza unui copac, cu degetele înmănușate alunecând printre rădăcini și...

— Ce faci? întreabă Maria.

Văduva nu tresare auzindu-i glasul; nici măcar nu-și ia ochii de la treaba ei. Când vorbește, glasul îi este mlădios, surprinzător de jos,

și vorbește atât de bine castiliană încât Maria se îndoiește de presupunerea lui Felipe cum că ar fi franțuzoaică.

— Culeg ierburi.

— Pentru o vrajă? întrebă ea, iar cuvintele îi ies înainte să apuce să le oprească.

Văduva ridică privirea, dezvăluind niște ochi de un albastru uluitor, cu colțurile ridate de haz.

— Pentru un leac.

María se încruntă.

— Leacul este totuna cu vraja?

— Numai pentru neghiobi, spune văduva. Ești neghioabă, fetițo?

María clatină din cap, dar nu se poate stăpâni.

— Deci *nu* ești vrăjitoare?

Văduva se îndreaptă, iar pentru o clipă toată puterea atenției ei se abate asupra Mariei, tare ca piatra, apoi se îndepărtează de ea, îndreptându-se către oraș.

— Atâtea superstiții, într-un loc în care chiar se crede că o găină prăjită a sărit dintr-o farfurie de cină și-a început să cânte.¹

Vorbește de povestea care a făcut orașul Santo Domingo cunoscut.

— Acea, rostește María, a fost o minune.

Văduva pare a fi căzut pe gânduri.

— Și prin ce se deosebește o minune de o vrajă? Cine poate spune că sfântul n-a fost vrăjitor?

Rostește întrebarea în doi peri, de parcă cuvintele ei n-ar avea nicio greutate. Iar María se trezește zâmbind larg la ditamai hula. La cum l-ar face pe Rafa să se încrunte și pe mama ei să-și facă semnul crucii.

— Păi atunci *ești* vrăjitoare? întrebă ea, cu veselie.

Văduva râde. Nu este un răs de vrăjitoare, pe care María și-l închipuie mereu cum că ar semăna cu sunetul lemnelor sparte sau cu

¹ Legenda spune că Sfântul Dominic, unul dintre urmașii spirituali ai Sfântului Iacov, ruda Domnului, a ținut în viață un tânăr german spânzurat pe nedrept după ce a refuzat avansurile unei femei care i-a pus în buzunar un potir furat. Aflând de minune, un oficial al orașului a spus că băiatul este la fel de viu ca găina din farfuria lui de cină, care a înviat și a început să cânte. De atunci, tradiția impune în biserica Sfântului Dominic din oraș prezența unui cocoș și a unei găini (n.tr.).

croncănitul ciorilor. Nu, râsul văduvei este blând și amețitor, dens precum somnul.

— Nu, spune ea, cu umorul răzbătându-i încă din glas. Iar aceasta nu este magie. Este leac.

Scoate o buruiană mică și roșie, ținând-o între degetele-i înmănușate ca pe-un trandafir.

— Natura ne dă cele de trebuință, spune ea, și pentru prima oară, Mariei i se pare că o prinde – o urmă abia deslușită a altui loc, note dintr-un alt grai, unul pe care nu știe de unde să-l ia.

— Sunt ceaiuri și băuturi de leac pentru multe lucruri, urmează văduva. Să te lepezi de friguri, să-ți mai domolești tusea. Să ajute femeia să rămână grea cu prunc sau să-l lepede. Să adoarmă bărbatul...

Privirea Mariei coboară spre pământul dintre ele. Mai zărește o rădăcină stacojie și se apleacă deja s-o culeagă, în clipa în care văduva o apucă de mână.

Deși erau la câțiva pași depărtare.

Deși nici măcar n-a văzut-o pe văduvă mișcându-se.

Acum este lângă ea, cu un cap mai înaltă decât María, prinzându-i încheietura în mâna înmănușată.

— Bagă de seamă. În natură, frumusețea-i semn de primejdie. Astea frumoase-s de obicei otrăvitoare.

Dar María a și uitat de plantă. În lumea ei mai este loc doar pentru văduvă.

Soarele s-a făcut nevăzut, ascuns după nori joși, și, de aproape, miroase a smochine confiate și a mirodenii de iarnă. De aproape, hainele ei gri nu sunt atât de șterse, ci sunt bine croite, iar în scobiturile obrajiilor are ușoare umbre. María se întreabă dacă nu cumva s-a înșelat și văduva este, într-adevăr, bolnavă.

Femeia face o grimasă, iar un colț al gurii i se înclină într-un zâmbet amarnic. Buzele rozalii i se despart, iar lumea se face mică și strămtă. María simte cum cade-n față, deși nu s-a clintit din loc.

Apoi tunetul trosnește ca o creangă ruptă deasupra capetelor lor, iar mâna văduvei dă înapoi.

— Fugi acasă, spune ea, în timp ce primii stropi de ploaie trec de coronament.

Iar María, pentru prima dată în viața ei scurtă, se supune. Se întoarce, zbughind-o din pâlcul de copaci pe drum în jos, de parcă ar putea să fugă de ploaie. Nu reușește și se trezește udă learcă, până când dă drumul coșului ticsit în casă.

Mama ei bombănește ceva despre haine ude și răceală, în timp ce o dezbracă de rochie și o pune lângă foc, temându-se să nu se îmbolnăvească.

Ea nu se îmbolnăvește, însă în noaptea aceea, Señor Baltierra moare în somn.

Până-n zori, văduva este deja plecată.

Vor mai trece zece ani până s-o revadă María.

||

1529

Este o zi de sfârșit de octombrie, iar María stă pe acoperișul grajdului, cu picioarele goale atârând peste margine. Știe că Rafa o caută, de aproape un ceas deja. *Așa-i trebuie*, își spune ea în gând, dacă mereu privește-n jos, nu în sus.

Îngână un cântec și-și răsucesce o șuviță roșie ca focul pe deget.

Cumva, a reușit să aibă aproape optsprezece ani.

María știe că nu s-a petrecut peste noapte, că nu s-a culcat fetiță și s-a trezit femeie, deși în unele zile așa i se pare. Anotimpurile par să-și fi făcut schimbările cu pași greoi, întinzând-o încetul cu încetul și prefăcând-o într-o străină, cu un trup prea îngust, fără urmă de șolduri sau de sâni, și cu trăsături prea ascuțite – un maxilar alungit, o față îngustă, o frunte înaltă întreruptă de sprâncene bălaie. Lui Felipe îi place să spună în glumă că seamănă cu coca de pâine care a fost întinsă prea mult, dar n-a crescut.

Dar *părul* ei.

În cele din urmă, toată strădania mamei ei a fost în van. Părul nu i s-a supus – n-a fost închis la culoare nici de noroi, nici de ani, ca să atingă o nuanță mai obișnuită. În schimb, s-a deschis, parcă în ciudă, cu arama curgătoare revărsându-se în valuri dezlănțuite pe spatelui ei. La soare, lucește. Noaptea, arde ca un felinar în întuneric.

Și deși este prea lungană și slabă, prea sălbatică pentru a fi socotită atrăgătoare, ciudățenia părului ei a făcut-o altfel, mult mai bine. *Izbitoare*. Poate că María n-are nici strop de frumusețe castiliană, dar înfățișarea ei are ceva de *netăgăduit*. O agerime sălbatică ce face bărbații să-și întoarcă privirile – și caii – către pradă.

A băgat de seamă această putere nouă la trecerea dintre anotimpuri, iar bărbații din satul ei – unii puțin mai mult decât niște băiețandri, alții destul de în vârstă cât să-i fie tați – au început să se holbeze la ea.

A băgat de seamă și a știut că trebuia să facă ceva.

Acum fluieră cineva, scoțând un sunet scurt și ascuțit, iar ea privește peste margine și îl vede pe Felipe întinzând gâtul, cu obrazii încă plini de praf de la munca în umbra fierarului.

— Te tot caută Rafa, strigă el, ținând o mână ridicată să se ferească de dogoare.

María se lasă pe țiglele încălzite de soare și urmărește cu privirea un nor trecător.

— Știu.

Jos, Felipe oftează ca un om sătul de toate.

— María, *te rog*, spune el, cu un glas plângăreț, iar ea oftează și se ridică înapoi în capul oaselor.

— Bine, bine, spune ea, aruncându-se peste margine. Este la o înălțime atât de mare încât îi taie răsuflarea fratelui său, însă aterizează precum o pisică, cu picioarele goale afundându-i-se în fân.

Felipe o îndrumă precum un temnicer, cu o mână pe spinare, în timp ce o îndreaptă către casă. Înăuntru, mama ei stă lângă foc și coase în poală. Rafa se plimbă de tocește podeaua.

Dar privirea Mariei se îndreaptă chiar spre străinul ce stă la masă.

Bărbatul este destul de chipeș, lat în umeri, cu părul negru, barba tunsă scurt și ochii căprui-deschis, nepotriviți cu restul feței. Și deși este potrivit ca mărime, pare prea mare pentru casa îngustă, prea înalt pentru acoperișul cu grinzi joase, prea fin pentru covorul deșirat de sub picioare.

— María, spune Rafa cu glasul muștrător care îi însoțește mereu numele. Acesta este Andrés de Guzmán, viconte de Olivares și preacinstit Cavaler al Ordinului de Santiago.

Se întreabă, cu mintea în alte părți, cât i-o fi luat lui Rafa să țină minte acel șir lung de cuvinte. Dar rămâne cu ochii ațintiți la viconte. Mantia ce îi atârna pe umeri era căptușită cu blană neagră. Vesta, croită din brocart fin, și prinsă cu cleme bătute cu pietre prețioase. Sclipește din cap până în picioare, precum o nestemată între pietrele de râu.

— Îmi pare rău că v-am făcut să așteptați, spune ea, iar răsuflarea i se taie de parcă ar fi străbătut în fugă tot orașul, în loc să meargă agale pe străduță.

Andrés de Guzmán se ridică de pe scaun, face o piruetă și o plecăciune.

— *Encantado, mi señora.*¹

— O plăcere să vă cunosc, *mi vizconde.*²

O clipă mai târziu, simte strânsoarea mâinii lui apucând-o de cot, în vreme ce viconte de ridică din nou în picioare.

— Hai, hai, spune el, nu este nevoie ca o femeie să se plece atât de adânc în fața logodnicului ei.

Tot aerul din cameră parcă se strânge la auzul cuvântului.

Însă nu și María.

I se poate spune în multe feluri – încăpățânată, vicleană, egoistă – însă proastă n-a fost niciodată. Știe că s-a născut cu acest trup. Știe că asta presupune unele rânduieli. Întrebarea n-a fost niciodată dacă se va mărita, ci *cu cine*.

Așa că anul trecut, când capetele au pornit să se întoarcă, iar Rafa a iscodit pentru întâia oară subiectul căsniciei de parcă ar fi fost o rană, ea a început să se uite la alegerile pe care le putea face în Santo Domingo și a hotărât că lăsa de dorit. Și-a cercetat viața și a descoperit că era mărunță. A văzut drumul ce i se întindea în față, și n-avea curbe sau cotituri; mergea drept, îngust, tocmai până la capăt. Vedea asta în mâinile mamei ei, înțepenite de bătrânețe, în vreme ce se chinuiau cu niște cusături fine care înainte îi erau ușoare, și era doar o chestiune de timp până când se va aștepta ca María însăși să preia munca plictisitoare. O vedea la soția lui Rafa, Elana, grea cu un prunc care a început deja să-i fure frumusețea și s-o lase fără vlagă. În mireasa lui Felipe, Lessandra, făgăduita lui de atâta vreme încât nici nu se gândise să se abată din drum. Ambele femei urcaseră în patul conjugal fără ca măcar să se uite în jur ca să vadă dacă erau și alte căi.

Dar María a știut, toată viața, că nu este menită drumurilor umbrite de toți, caselor umile și bărbaților smeriți. Dacă trebuie să apuce pe calea unei femei, atunci aceasta o va duce într-un loc nou.

¹ „Încântat, doamna mea“, în lb. spaniolă, în original (n.tr.).

² „Viconte“, în lb. spaniolă, în original (n.tr.).